

ZÖLD MOZAIK

Szöveg - Bognár Mária

A ROVAT TÁMOGATÓJA AZ

1

NAPERŐMŰ PÉCSETT

Napenergiával működő, fotovoltaikus – azaz napenergiából közvetlenül elektromos áramot előállító erőművet adtak át Pécssett, amely 10 Mw-os kapacitásával a maga nemében az országban a legnagyobbak közül való. 38 ezer napelempanelje nyolc, egymással modulszerűen összekapcsolt mezőből áll, amelyek külön-külön is üzemelnek. Az objektum a Pécsi Hőerőmű már felhagyott zagyterületének tíz hektárján létesült. A 4 milliárd forintot meghaladó beruházással évi 15 ezer tonnával kevesebb szén-dioxid kerül a levegőbe.

2

ÚJRAHASZNOSÍTOTT AKKUK

Az elhasznált elemek, akkumulátorok komoly potenciális környezetszennyezők. Ez a veszély kisebb, ha az elemek újratölthetők, kivált, ha az akkumulátorokban újrahasznosított részek is vannak. Az Energizernek vannak már egyszer használatos, újrahasznosított elemei, most a tölthetőket is kezdik ily módon készíteni. Az újrahasznosítás aránya ma még csak 4 százalék, ezt azonban 2025-re a tízszeresére kívánják növelni. Az ehhez szükséges gyártási technológiájuk már ismeretes. Az újrahasznosított elemek AA és AAA jelzésűek, azaz ceruza- és mikroceruza-méretűek.

3

ZÖLD SZIGET

Ambiciózus célokat tűzött ki az Északi-tenger déli peremén található, 2009-ben az UNESCO világörökségévé lett alsó-szászországi Watt-tenger Nemzeti Parkhoz tartozó Juist-sziget. Azt tervezik, hogy 2030-ra egyáltalán nem lesz szén-dioxid-kibocsátásuk. A sziget 17 kilométer hosszú, de csupán fél kilométer széles, és az árapály folyamatos változásának van kitéve, felszínét pedig a homokdűnék vándorlása alakítja. Mivel a természeti különlegességnek számító Watt-tengerben helyezkedik el, látványos árapályai és különleges állatvilága, amelynek a számos vízimadár mellett többek között a borjúfóka, a kúpos fóka és a barna delfin a reprezentánsai, évi 100 ezer látogatót vonz. Sok közülük a visszatérő vendég, aki szabadságát tölti itt. A turizmus meghatározó szerepe miatt a helyi közösségnek szívügye a természetes állapotok minél teljesebb megőrzése, ezért máris kitiltották a szigetről a gépkocsikat, és deklaráltak „zöld körülményeket” igyekeznek fenntartani, illetve kialakítani. Az ide látogatóknak jelzik is a szállástípusoknál a zöld áramot használó helyeket, a passzívházakat, és hogy hol szerezhetnek be bioélelmiszereket.

Kép - Profimedia - Red Dot

4

HASZNOSÍTOTT GUMIABRONCSOK

Magyarországon évi 50 ezer tonna gépkocsiabroncs válik hulladékká. Ez a hatalmas mennyiség valamiféle hasznosítás után kiált, máskülönben nagymértékben megterhelné a környezetet. Az egyik út az anyag újrahasznosítása, ami azonban az eddigi fejlettebb nyugati technológiákkal csak kis hányadban lehetséges. Ezek során a felaprított, megőrölt abroncsokból, különféle adalékok hozzáadásával újfajta gumi-elemeket gyártanak, amikre azonban nincs elég kereslet. Egy Dunaszerdahelyről származó technológiával, az ún. hőbontásos eljárással egy magyar cég az eddigieknél tökéletesebb, rentábilisabb feldolgozást ígér. A nagyobb darabokban beadagolt gumihulladékot oxigén nélküli közegben hevítik, 250 °C-ról 600 °C-ra fokozva a hőt. Eközben a gumiabroncsok alkotóelemeikre esnek szét, és egyes alkotórészeik elpárolognak. A keletkezett gázokat tisztítják és kéntelenítik, így azok tüzelőanyagként elégetve energiatermelésre alkalmasak. Keletkezik még olaj, szén és acél is, ami szintén hasznosítható, értékesíthető. Az ismert nemzetközi szervezet, az ISCC már jóváhagyta a technológiai tanúsítványt. Egy Százhalombattára tervezett ilyen üzem azonban a helyi lakosságban pánikot keltett, és a tiltakozások miatt nem épülhet meg. Most más helyet keresnek neki, miközben várják az MTA hivatalos állásfoglalását, hogy a technológia valóban nem veszélyes a környezetre.

5

NAPENERGIÁVAL MŰKÖDŐ MOZGÁSÉRZÉKELŐ LÁMPA

Napenergiával feltöltődő lámpákat eddig is telepítettünk kertünkbe, ha ott az elektromos hálózatról működő világítás kiépítése túl körülményes vagy drága lett volna. Ezek hátránya, hogy gyakran túl hamar lemerülnek és pont a legsötétebb késő éjszakai órákban már nem világítják meg az utat a hazaérkezőnek. Ellum Solar néven most kifejlesztettek egy takarékosabb változatot, amely mozgásérzékelővel van ellátva: csak akkor kezd világítani, ha 4,5 méter távolságon belül mozgást észlel. Az önműködő üzemmód persze azt is jelenti, hogy éjszakai portyázáson kertünkben kóborló macskák vagy sündisznók számára is világít, ezért beállítható úgy is, hogy csak érintésre lépjen működésbe, ahogy a fényerő is szabályozható. Egyetlen nap töltéssel akár 6 hónapig üzemel, nem helyhez kötött, bárhová áthelyezhetjük.

6

KERÉKPÁRSZTRÁDÁK

Norvégiában ún. gyorsforgalmi kerékpárutak létesítését tervezik, hogy ezzel is csökkentsék a levegőbe kerülő szennyezőanyagok mennyiségét. Ezek az utakon 30-40 km/órás sebességgel is lehetne haladni. Tekintve a kerékpárok 12-15 km/órás „normál” sebességét, ez már expressz bicikliútnak számít. A tervek szerint tíz ilyen út épülne, közülük kettő Oslóban, a fővárosban, egy-egy pedig a norvég viszonylatban nagynak számító városokban. Ezzel azt a célkitűzést próbálják megközelíteni, hogy a legnagyobb norvég városokban 10-20 százalékra emelkedjen a szennyezőanyag kibocsátása nélkül közlekedő járművek aránya. Jelenleg e célhoz Kristiansand áll a legközelebb, itt már a közlekedés 8 százaléka bonyolódik motor nélküli két keréken. A környezetet nem szennyező járművek aránya egyébként Norvégiában a legnagyobb világviszonylatban. Az észak-európai ország 2030-ra felére szándékozik csökkenteni a közlekedésből származó üvegházhatást okozó szennyezőanyagok kibocsátását. ♦

Kép - Profimedia - Red Dot